

בבית המשפט העליון

בש"פ 6062/20

לפני: כבוד השופטת יי וילנר

העורר: פלוני

נ ג ד

המשיב: מדינת ישראל

ערר על החלטתו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד במ"ת
61617-05-20 מיום 31.8.2020, שניתנה על-ידי כב' השופט
ש' בורנשטיין

בשם העורר: עו"ד עבד נבולסי

בשם המשיבה: עו"ד ארז בן ארויה

החלטה

1. ערר על החלטת בית המשפט המחוזי מרכז-לוד (כב' השופט ש' בורנשטיין) במ"ת
61617-05-20 מיום 31.8.2020 בגדרה הורה בית המשפט המחוזי על מעצרו של העורר
עד תום ההליכים המשפטיים נגדו.

רקע

2. נגד העורר הוגש כתב אישום המייחס לו עבירות של ניסיון אינוס תוך גרימת
חבלה, התפרצות בתחבולה למקום מגורים ותקיפה הגורמת חבלה של ממש.

מכתב האישום עולה כי ביום 5.5.2020 בשעה 23:30 לערך, הגיע העורר לביתה
של המתלוננת, עמה הייתה לו ולאשתו היכרות מוקדמת, כשהוא לבוש בגדים שחורים,
עוטה כפפות שחורות ומסכה בדמות גורילה. העורר הוריד את מפסק החשמל בדירתה
של המתלוננת, ובמעשה תחבולה גרם למתלוננת לפתוח את הדלת. כשיצאה מהדירה

תקף אותה, גרר אותה חזרה לדירתה וניסה לאנוס אותה תוך שימוש באלימות. בתוך כך, העורר היכה את המתלוננת באגרופ, ניסה לחנוק אותה, דחף אותה בכוח על המזרון בחדרה, הפשיט את מכנסיה ותחתוניה, ניסה לקשור את עיניה וידיה באמצעות כד שהיה עמו, ולא שעה לבכייה ולתחנוניה כי יניח לה. בסופו של דבר, העורר לא הצליח לאנוס את המתלוננת, זאת אך בשל תושייתה והתנגדותה העזה למעשיו. כתוצאה ממעשיו של העורר, נגרמה למתלוננת חבלה של ממש.

3. בד בבד עם הגשת כתב האישום נגד העורר, הגישה המשיבה בקשה לעצרו עד לתום ההליכים המשפטיים נגדו.

בהחלטה מיום 30.6.2020 קבע בית המשפט המחוזי (כב' השופט ח' טרסי) כי קיימות ראיות לכאורה בעניינו של העורר. כמו כן, הורה בית המשפט המחוזי על הכנת תסקיר מעצר, שיכלול התייחסות לבחינת חלופת מעצר בבית חמיו של העורר במודיעין.

4. בהתאם לכך, ביום 25.8.2020 הוגש תסקיר מעצר מטעם שירות המבחן. בתסקיר צוין כי העורר, נשוי ואב לשלושה ילדים, נעדר עבר פלילי. שירות המבחן ציין כי ניסיונות לבחון עם העורר את הבעייתיות בהתנהלותו המינית הפוגענית נהדפו על ידו תוך התבצרות בעמדה מתגוננת ושליטת כל בעייתיות בתחום זה. עמדתו זו של העורר, כך צוין, אינה מאפשרת בשלב זה שילובו בהליך טיפולי בתחום עבירות מין. עוד צוין בתסקיר כי קיימים אצל העורר דפוסים מניפולטיביים ועיוותי חשיבה אשר נועדו להרחיק את עצמו ממעשיו. אשר לדפוסיו האלימים, שירות המבחן העריך כי מדובר במצב דחק, קשיי ויסות ואובדן שליטה על דחפים. צוין כי ההתרשמות היא שלא מדובר בדפוסים קבועים, וכי מהעבירות המיוחסות לו נראה כי מדובר באלימות מינית כלפי אישה עמה הייתה לו היכרות מוקדמת. שירות המבחן התייחס אף לגורמים מפחיתי סיכון, ובהם יכולתו של העורר להכיר באופן ראשוני בתוקפנותו על רקע תחושות השפלה והבעת מוטיבציה ראשונית לשילובו בטיפול; קיומן של מערכות תמיכה; המחירים המשמעותיים שמשלם בשל מעצרו; תפקודו התקין במסגרות חיו השונות; ויכולתו לקבל סמכות. עוד צוין כי נראה שמדובר באירוע חריג בחייו של העורר.

שירות המבחן אף שוחח עם המתלוננת, אשר ביטאה חשש וכעס מאפשרות שחרורו של העורר והשפעת שחרורו על מצבה הנפשי. המתלוננת שיתפה את שירות המבחן כי היא סובלת מתסמינים פוסט-טראומטיים, ובהם חוסר ביטחון בסיסי, קושי

להירדם בלילות, בכי בלתי נשלט, סיוטים ופלשבקים. המתלוננת ציינה עוד כי הציבה בביתה מצלמות וכי סדר חייה השתנה.

לאחר בחינת חלופת המעצר והמפקחים המוצעים על-ידי העורר (חמיו, אשתו, אחותו ורב המשפחה), המליץ שירות המבחן על שחרורו של העורר בתנאי מעצר בית מלא לבית חמיו במודיעין, תחת פיקוחם של חמיו, אחותו ורב המשפחה. זאת, תוך איסור יצירת קשר ישיר או עקיף עם המתלוננת וכן הרחקה מעיר מגוריה.

5. העורר ביקש לאמץ את המלצת שירות המבחן ולשחררו לחלופת מעצר, והמשיבה התנגדה לכך בטענה כי אין בחלופה האמורה כדי לאיין את המסוכנות הנשקפת ממנו וכי שחרורו של העורר לחלופת המעצר עלול להשפיע על המתלוננת ועל יכולתה להעיד באופן חופשי בהליך העיקרי.

6. בהחלטתו מיום 31.8.2020 קיבל בית המשפט המחוזי את בקשת המשיבה והורה על מעצרו של העורר עד תום ההליכים. בהחלטה צוין כי במקרה הנדון קיימת תשתית ראייתית לכאורית להוכחת אשמתו של העורר, וכי קיימות עילות מעצר של מסוכנות וחשש משיבוש הליכי משפט. עוד צוין בהקשר זה כי לא ניתן להתעלם מההיכרות המוקדמת וטיב היחסים שהיו בין המתלוננת לבין העורר ואשתו, אשר היו גורמי תמיכה עבור המתלוננת. בית המשפט המחוזי הוסיף כי גרסאותיו המתפתחות של העורר ושקריו בחקירתו מלמדים כי העורר מתנהל באופן מניפולטיבי כדי להשיג את מטרותיו, וכי כך אף עולה מתסקיר שירות המבחן, אשר חרף המלצתו לשחרר את העורר לחלופת מעצר – אין לתארו כחיובי.

משכך, ונוכח נסיבותיה החמורות של העבירה אשר בית המשפט המחוזי ציין כי נדמה שהן לקוחות מסרט אימה, וכן נוכח מאפייני אישיותו של העורר, קבע בית המשפט המחוזי כי אין בחלופה המוצעת כדי לאיין את מסוכנותו הרבה של העורר, וזאת חרף המלצת התסקיר על שחרור לחלופת המעצר.

בית המשפט המחוזי ציין אף את מצבה הנפשי של המתלוננת הנובע מהתקיפה האלימה והמזעזעת שחוותה לכאורה, והחמיר נוכח הגילוי שהתוקף הוא מכרה משכבר הימים אשר סייע לה והיא ראתה בו עד אותו יום כבן משפחה ממש. בנסיבות אלה, כך נקבע, שחרורו של העורר מקים חשש להעמדת המתלוננת תחת לחץ נפשי שעלול לפגוע ביכולתה להעיד.

על החלטה זו של בית המשפט המחוזי נסב הערר דנן.

הערר דנן

7. לטענת העורר, בית המשפט המחוזי שגה בכך שלא אימץ את המלצת תסקיר שירות המבחן, אשר מצא את המפקחים המוצעים כגורמי תמיכה משמעותיים עבור העורר ואת חלופת המעצר עצמה ככזו שיש בכוחה לצמצם את הסיכון הנשקף ממנו. העורר הוסיף כי על-פי הדין, בטרם יורה בית המשפט על מעצרו של נאשם, עליו לוודא כי לא ניתן להשיג את מטרות המעצר בדרך של שחרור לחלופת מעצר, אשר פגיעתה בחירותו של הנאשם פחותה. במקרה הנדון, כך נטען, לעורר אין עבר פלילי ושירות המבחן המליץ בעניינו על שחרורו לחלופת מעצר המרוחקת ממקום מגוריה של המתלוננת וכוללת פיקוח הדוק של ארבעה מפקחים שונים. עוד נטען כי לא היה מקום לבסס את החלטת המעצר על החשש מפני שיבוש הליכי משפט, שכן העורר ואשתו כלל לא היו בקשר עם המתלוננת מאז האירוע הנדון. בנסיבות אלה, כך נטען, לא היה מקום להורות על מעצרו של העורר עד לתום ההליכים נגדו.

8. בדיון שנערך לפני התנגדה המשיבה לערר וסמכה ידיה על החלטת בית המשפט המחוזי. המשיבה הדגישה את הנסיבות החמורות של ביצוע העבירה, את יחסי האמון בין העורר לבין המתלוננת שקדמו לאירוע ואת מאפייניו האישיותיים של העורר כפי שבאו לידי ביטוי בחקירותיו ותוארו גם בתסקיר המעצר. המשיבה ציינה עוד כי כל עוד המתלוננת לא העידה בהליך העיקרי, שחרורו של העורר לחלופת מעצר עלולה לפגוע בעדותה ולהוביל לשיבוש הליכי המשפט.

דיון והכרעה

9. לאחר העיון בערר ובנספחיו, ולאחר שמיעת טענות הצדדים בדיון שנערך לפני הגעתי לכלל מסקנה כי דין הערר להידחות.

10. כידוע, בעת בחינת בקשה למעצר עד תום ההליכים על בית המשפט לבחון האם קיימות ראיות לכאורה לאשמת הנאשם, וכן האם קיימת עילת מעצר בעניינו (ראו: סעיפים 21(א)-(ב) לחוק המעצרים). בהמשך לכך, יצוין כי אף אם השאלות האמורות תיענינה בחיוב, נדרש בית המשפט להוסיף ולבחון האם ניתן להשיג את תכלית המעצר בדרך של חלופת מעצר אשר פגיעתה בחירות הנאשם פחותה (ראו: סעיף 21(ב)(1) לחוק המעצרים). עוד נקבע כי אם מצא בית המשפט שהתמלאו התנאים להורות על מעצר

הנאשם, אך לא ניתן להשיג את תכלית מעצרו באמצעות חלופה כאמור, אזי רשאי הוא לקבוע כי המעצר יהיה בפיקוח אלקטרוני (ראו: סעיף 22ב לחוק המעצרים; וכן ראו: בש"פ 6045/20 אבו צהיבאן נ' מדינת ישראל, פסקה 9 (7.9.2020)).

11. בענייננו, טענתו המרכזית של העורר היא כי בית המשפט המחוזי שגה בכך שלא אימץ את המלצת שירות המבחן לשחררו לחלופת המעצר המוצעת בבית חמיו. ואולם, כלל ידוע הוא כי חרף המשקל שיש ליתן לעמדת שירות המבחן והיות תסקיר המעצר כלי עזר בעת גיבוש ההחלטה בעניין מעצרו של נאשם, בית המשפט אינו מחויב לאמץ את המלצתו של שירות המבחן, והמלצה זו אינה כובלת את שיקול דעתו של בית המשפט (ראו למשל: בש"פ 6837/13 חרבוש נ' מדינת ישראל, פסקה 10 (28.10.2013)). אדגיש כי בית המשפט המחוזי היה ער להמלצת שירות המבחן וקבע כי על אף המלצה זו אין מקום לשחררו של העורר ממעצר בשלב זה, הן לנוכח המסוכנות הנשקפת ממנו והן בשל החשש מפני שיבוש הליכי משפט. לא מצאתי להתערב בהחלטה זו של בית המשפט המחוזי.

12. המסוכנות הנשקפת מהעורר נובעת בראש ובראשונה מהמעשים החמורים המיוחסים לו בכתב האישום, אשר, כפי שציין בית המשפט המחוזי, נשמעים כאילו הם לקוחים מסרט אימה. כאמור, על-פי כתב האישום, העורר הגיע לכאורה לביתה של המתלוננת ובמעשה תחבולה גרם לה לפתוח את הדלת, תקף אותה וגרר אותה לחדר השינה כשהוא לבוש שחורים ועוטה מסכה של גורילה. העורר חבל במתלוננת חבלות חמורות וניסה לאנוס אותה. המתלוננת הצליחה להדוף את העורר ולמנוע ממנו לבצע את עבירת האונס רק בזכות תושייתה והאומץ הרב שגילתה. לאורך כל מעשי התקיפה, העורר לא דיבר אלא השמיע קולות נהימה, כך שהמתלוננת לא זיהתה אותו. בנוסף לכל האמור, לאחר שנחשד במעשים אלו, העורר מסר גרסאות שונות ולכאורה שקריות, ואף טען באחת מחקירותיו שקיים קשר אינטימי עם המתלוננת לאורך זמן, אך לבסוף חזר בו מגרסאות אלה. המתלוננת נאלצה להתמודד עם טענות אלה במסגרת העימות שהתקיים בין השניים.

מכל האמור עולה כי נשקפת מהעורר מסוכנות גבוהה, וכי לא ניתן לאיינה באמצעות חלופת מעצר, ואף לא במעצר בפיקוח אלקטרוני. בהקשר זה יודגש כי על אף המלצת התסקיר, הרי שאף שירות המבחן עמד בהרחבה על דפוסי האישיות המניפולטיביים של העורר ועל דפוסיו האלימים.

13. בנוסף לכך, אני סבורה כי בנסיבות המקרה הנדון, שחרורו של העורר לחלופת מעצר עלול להביא לשיבוש עדותה של המתלוננת, וגם מטעם זה לא מצאתי להתערב בהחלטת בית המשפט המחוזי. אמנם, העורר טוען כי הוא לא יצר קשר עם המתלוננת מיום האירוע, וכי חלופת המעצר המוצעת ממוקמת במרחק נסיעה מעיר מגוריה של המתלוננת. ואולם, נוכח מצבה הנפשי המתואר של המתלוננת בתסקיר, ועל רקע יחסיהם הקרובים של העורר ואשתו עם המתלוננת לפני אירוע התקיפה, אני סבורה כי שחרורו של העורר לחלופת מעצר עלול לחבל ביכולתה וברצונה של המתלוננת להעיד בהליך העיקרי, ואף משום כך אין להורות על שחרורו לחלופת מעצר בשלב זה.

14. סוף דבר: בשים לב לכל האמור, הערר נדחה.

ניתנה היום, כ' באלול התש"ף (9.9.2020).

ש ו פ ט ת